

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษากระบวนการกลายเมียนักมวยไทยอาชีพครั้งนี้ ผู้วิจัยพบหลากหลายมิติของเหตุการณ์ทั้งหมดในวัฒนธรรมความเป็นอยู่ ทั้งในวัฒนธรรมภายในชุมชน และวัฒนธรรมภายในค่ายมวย รวมทั้งกลุ่มนักมวยไทยอาชีพ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีวัตถุประสงค์ ระเบียบวิธีวิจัยสรุปเนื้อหาของกรวิจัย และอภิปรายผลของการวิจัย ซึ่งจะได้นำไปเป็นลำดับต่อไป

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อศึกษากระบวนการกลายเมียนักมวยไทยอาชีพ

1.2 เพื่อศึกษาเงื่อนไขที่มีส่วนผลักดันให้เข้าสู่กระบวนการกลายเมียนักมวยไทยอาชีพ

2. ระเบียบวิธีวิจัย

การทำวิจัยเรื่อง มวยไทย : กระบวนการกลายเมียนักมวยไทยอาชีพ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา กระบวนการกลายเมียนักมวยไทยอาชีพและเงื่อนไขต่างๆที่ผลักดันทำให้บุคคลหนึ่งสามารถเข้ามาสู่อาชีพนักมวยไทย ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนและกระบวนการที่เน้นการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาดังนี้

3. พื้นที่ในการทำวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้เลือกพื้นที่ในการทำวิจัยและเก็บข้อมูลคือ ค่ายมวยที่มีชื่อเสียง (ถ่านิยม) ค่ายมวย “วีระโยธิน” ในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เป็นพื้นที่ที่นักวิจัยให้ความสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากเมืองขอนแก่นเป็นสังคมที่มีขนาดใหญ่ ด้านเศรษฐกิจและสังคม ค่ายมวยที่มีชื่อเสียงจะจัดกระจายตามเขตอำเภอเมืองขอนแก่นอยู่จำนวนหนึ่งแต่เหตุผลสำคัญที่เลือกพื้นที่ค่ายมวย วีระโยธิน เป็นพื้นที่ในการทำวิจัยเพราะมีความน่าสนใจ ซึ่งมีสภาพกายภาพที่แน่นอน ค่ายมวยวีระโยธินมีนักมวยอยู่ 13 คน สามารถตรวจสอบและกลับไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมได้มากกว่าค่ายมวยที่มีลักษณะเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนไหว ทั้งนี้ค่ายมวย วีระโยธินอยู่บ้านเต่านอ ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีลักษณะความเชื่อมั่นทั้งคนในชุมชนและนอกชุมชนในจังหวัดขอนแก่น ความเชื่อมั่นในมุมมองของนักมวยและผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับวงการมวยไทยเป็นสิ่งสำคัญ

4. หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์

หน่วยที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ คือ ระดับปัจเจกบุคคล ระดับองค์กร(ค่ายมวย) ของ นักมวยไทยอาชีพ ค่ายมวย วีระโยธิน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

5. ผู้ให้ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่ม คือ

5.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความสำคัญในการเก็บข้อมูลในความหมายของการเข้าสู่ความเป็นนักมวยไทยอาชีพ กลุ่มผู้ที่ให้ข้อมูลหลัก เป็นผู้ที่มีส่วนในการฝึกอบรมรวมทั้งการชกเกลา คือ นักมวยไทย เจ้าของค่ายมวย(หัวหน้าค่ายมวย) ครูฝึก เซียนมวย และผู้สูงอายุ ผู้ให้การสนับสนุนมวยไทยอาชีพ เนื่องจากเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องมวยไทย และเป็นผู้ซึ่งสืบทอด ถ่ายทอดศิลปะรวมทั้งวัฒนธรรมของมวยไทยอาชีพ

5.2 ผู้ให้ข้อมูลในระดับปัจเจกและครอบครัวนักมวย โดยสอบถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ ประวัติโดยทั่วไปของนักมวย ประสบการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง สาเหตุที่มีส่วนสำคัญกับแรงจูงใจ และข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับบริบทครอบครัว ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชนของนักมวยไทยอาชีพ

6. ระยะเวลาในการทำการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ เริ่มต้นศึกษาตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2550 เป็นต้นมา แต่ได้เริ่มลงพื้นที่วิจัยอย่างจริงจังเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2551 ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 1 ปีครึ่ง ในการเก็บข้อมูลภาคสนามในชุมชนผู้วิจัยไม่เพียงแต่ศึกษาเจาะลึกเฉพาะกลุ่มของนักมวยไทยอาชีพ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของชุมชนเป็นอย่างดี ผู้วิจัยสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นระหว่างคนในชุมชนเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับนักมวยไทยอาชีพ เป็นช่วงระยะเวลาที่เป็นารเก็บข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการพักรวบรวมข้อมูลสลับกันไป ดังนั้นในระยะเวลาของการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกขั้นตอนผู้วิจัยต้องพยายามทำตัวให้กลมกลืน โดยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ให้ข้อมูลมากที่สุด เพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ

7. เทคนิค / วิธีการ และเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักมวยไทย และใช้การสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์เป็นวิธีการหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยรายละเอียดดังนี้

7.1 **การสัมภาษณ์ (Interview)** ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยมีแนวทางการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการสัมภาษณ์ผู้รู้หรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มที่ให้ข้อมูล ส่วนการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ในระดับปัจเจก ที่ต้องการรายละเอียดมากที่สุดในชีวิตการเป็นอยู่ ก่อนการเข้าสู่ความเป็นนักมวยไทยอาชีพ ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งคำถามโดยผ่านการพิจารณาจากนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบ เพื่อให้ได้มาซึ่งความน่าเชื่อถือของข้อมูล

7.2 **การสังเกต (Observation)** ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม เพื่อความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคมของนักมวย และค่ายมวยที่แสดงออกถึงพฤติกรรมเชิงสัญลักษณ์ร่วมกัน โดยผู้วิจัยใช้แนวทางการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ คือ

7.2.1 **การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation)** การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในทุกครั้งที่ไปสังเกตการณ์ กล่าวคือ ไม่ได้ร่วมกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่อร่างกาย ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตการณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Observation) เป็นการวิจัยที่เป็นระบบ และทราบถึงวัตถุประสงค์ของการเข้าไปสังเกตการณ์ไว้ล่วงหน้า เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ในชุมชน สังคมค่ายมวย และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยมีส่วนเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และต้องทำการจดบันทึกโดยนำข้อมูลภาคสนามที่ได้ นำกลับไปบันทึกที่บ้าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์อย่างมีระบบในลำดับต่อไป

7.2.2 **การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)** เป็นวิธีการที่นักวิจัยเข้าไปมีส่วนร่วม ในบริบทชุมชนสังคมค่ายมวยและนักมวย การศึกษาในช่วงเดือนแรกเป็นการสร้างความสัมพันธ์ กลุ่มเป้าหมายยังไม่ให้ความร่วมมือกับผู้วิจัย ต้องใช้เวลาสำหรับการปรับตัว ทั้งนี้ผู้วิจัยมีส่วนร่วมในระดับที่ตนเองสามารถมีส่วนร่วมได้ เช่นการฝึกฝนในทุกกระบวนการช้อมมวยไทยในชั้นตอนต่าง ๆ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงวิธีการ กระบวนการในการฝึกฝน ก่อนที่จะเป็นนักมวยไทยอาชีพที่มีฝีมือได้ ต้องผ่านการฝึกฝนค่อนข้างเหน็ดเหนื่อยและอดทน ส่วนหนึ่งนักมวยไทยอาชีพถูกกำหนดด้วยกฎระเบียบ ประเพณี และวัฒนธรรมของค่าย เป็นการสร้างตัวตนที่ค่ายถ่ายทอดให้กลายเป็นนักมวยไทยอาชีพอย่างเต็มตัว ผู้วิจัยสามารถเห็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นของนักมวยไทยอาชีพ จากสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ตลอดจนทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงกระบวนการและเงื่อนไขในทุกลำดับขั้นตอน ของชีวิตการเป็นนักมวยไทยอาชีพ

8. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บข้อมูล 2 ประเด็นคือ การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และการเก็บข้อมูลทุติยภูมิ โดยมีรายละเอียดดังนี้คือ

8.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ผู้วิจัยใช้แนวทางในการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการใช้แนวทางสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่วมกับการใช้วิธีการสังเกต ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงลึก และรอบด้านมากยิ่งขึ้น โดยเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ระดับได้แก่ ระดับผู้รู้ ระดับปัจเจกและองค์กร

8.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ และกึ่งวิชาการ เช่น หนังสือ วิทยานิพนธ์ บทความทั้งทางหนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต ที่เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกลายป็นนักรมวย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษา

9. การประมวลผลและการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

การประมวลผลการวิจัยได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการ สังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ และการสอบถามทั่วไป โดยทำการจดบันทึกภาคสนามประจำทุกวันที่ลงพื้นที่ จากวิธีการต่างๆ ผู้วิจัยสามารถทำได้หากไม่มีผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลหรือผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับการได้รับข้อมูลที่ผิดพลาด ทั้งนี้สำหรับการประมวลข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้เน้นการประมวลผลข้อมูลจากการบันทึกประจำวันภาคสนาม โดยการหาประเด็น การประมวลประเด็น และการสรุปประเด็น ดังนี้ คือ

9.1 การประมวลผลข้อมูล

การประมวลผลข้อมูล สามารถกระทำได้จากการพัฒนาเครื่องมือจากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์ ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือนักมวย หัวหน้าค่ายมวยและผู้ที่เกี่ยวข้องในกลุ่มเป้าหมาย เป็นการวิเคราะห์ที่เรียกว่า “การตรวจสอบข้อมูล” โดยมีการจดบันทึกภาคสนามประจำวัน ทำให้วิเคราะห์ถึงกระบวนการเข้าสู่ความเป็นนักมวยไทยอาชีพ และประเด็นเงื่อนไขที่มีส่วนผลักดันเข้าสู่ความเป็นนักมวยไทยอาชีพ การตรวจสอบจากข้อมูลที่มาจากความหลากหลายปรากฏการณ์ที่พบเจอ มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลหลายครั้งเพื่อความถูกต้องมากที่สุด กล่าวคือจากคำถามเดิมแต่ต่างด้วยเวลา และต่างผู้ให้ข้อมูลจากประเด็นคำถามชุดเดียวกัน ข้อจึงมีความน่าเชื่อถือได้ (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2550)

9.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการแยกแยะ การตีความหมาย การเปรียบเทียบ การหาความสัมพันธ์เกี่ยวกับปรากฏการณ์ การหาแบบแผน การอธิบาย และการสรุปเกี่ยวกับ กิจกรรม หรือพฤติกรรม ส่งผลให้เข้าสู่กระบวนการ “การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ” ต้องสร้างข้อสรุปจากรูปแบบหรือข้อมูลที่ได้อาจมาจากการสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ การสอบถามทั่วไป ผู้วิจัยต้องมีแนวคิดทฤษฎีที่เป็นแนวในการตีความหมาย เป็นรูปแบบหนึ่งของการพัฒนาเครื่องมือในกรอบแนวคิดให้มีความเข้าใจมากขึ้น ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพต้องมีความรอบคอบ วิเคราะห์ซ้ำมาซ้ำไปผนวกกับผู้เชี่ยวชาญช่วยในการอ่านวิเคราะห์ร่วมกัน เนื่องจากการศึกษากระบวนการกลายเป็นนักมวยไทยอาชีพ ต้องคำนึงถึงลักษณะกระบวนการของแต่ละขั้นตอน และเงื่อนไขที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นถึงกระบวนการเข้าสู่ความเป็นนักมวยไทยอาชีพ อีกทั้งเพื่อให้ทราบถึงประเด็นปัญหาที่ยังตกหล่นหรือมีการเพิ่มเติมจากวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ และวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เหมาะสมสอดคล้องถึงความเชื่อมโยงของข้อมูลในส่วนต่างๆ สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างความสัมพันธ์ในสังคมที่ทำการศึกษา

10. สรุปผลการวิจัย

การศึกษากระบวนการกลายเป็นนักมวยไทยอาชีพ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามแนวคิดทฤษฎีสัญลักษณ์สัมพันธ์ของ Mead (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2540: 132-133) ได้กล่าวเอาไว้ถึง ขั้นตอนสำคัญในกระบวนการพัฒนาตัวตนของเขา ในการนำมาอธิบายกระบวนการกลายเป็นนักมวยไทยอาชีพ ผู้วิจัยได้แบ่งแยกกระบวนการกลายเป็นนักมวยไทยอาชีพออกเป็น 3 ขั้นตอน แต่ละขั้นประกอบด้วยกระบวนการชัดเจนสู่ความเป็นนักมวยไทยอาชีพ ในกระบวนการต่างๆ ต่อไปนี้คือ 1) ขั้นตอนการเล่นบท ได้แก่ การรับสมัครและการคัดเลือก ค่านิยม และปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น 2) ขั้นตอนการเล่นบทบาท ได้แก่ การยอมรับกฎกติกา/วัฒนธรรมภายในค่าย การจดทะเบียนความเป็นนักมวยไทยอาชีพ และการพัฒนาฝีมือ(ฝึกซ้อม) 3) ขั้นตอนการสวมบทบาทนักมวยไทยอาชีพ ได้แก่ การเตรียมตัว มีความรับผิดชอบ ชัยเชิงดี และการแสดงผลงานการชกที่ดี ขั้นตอนทั้งสามมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน เนื่องจากการเป็นนักมวยไทยอาชีพนั้นต้องมีการฝึกฝนในทุกกระบวนการของกิจกรรม แต่ละกระบวนการหัวหน้าค่ายมวยและผู้ฝึกซ้อมได้ร่วมกันชัดเจนแก่นักมวยไทยอาชีพ ในมิติของการใช้ภาษา ว่ากล่าว ตักเตือน ในขณะที่ซ้อม สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ต้องย้ำความเป็นลูกผู้ชาย ให้กลายเป็นนักมวยไทยอาชีพอย่างเต็มตัว โดยเริ่มแรกเป็นการสร้างลักษณะการเปลี่ยนแปลงตัวเองในลักษณะชั่วคราว ในความรู้สึกเกี่ยวกับตัวตนและพยายามฝังลึกลงไป เป็นการหล่อหลอมความเป็นตัวตนของเด็กนักมวยไทยอาชีพให้เขาได้มีระเบียบวินัย ตลอดจนการ

ฝึกฝนในแต่ละกระบวนการของกิจกรรมเด็กนักรวมมวยไทยอาชีพทุกคนจะต้องอดทน และต้องกระทำต่อความเหน็ดเหนื่อยล้า เมื่อผ่านกระบวนการฝึกฝนในกิจกรรมการซ้อมไปได้ นั่นหมายความว่าเด็กนักรวมมวยไทยอาชีพได้ปลูกฝังวินัยพร้อมกับศิลปะมวยไทยเข้าไปอยู่ในสายเลือด ถึงแม้กระบวนการกลายเป็นนักรวมมวยไทยอาชีพจะถูกกำหนดด้วยเงื่อนไขต่าง ๆ มากมาย แต่เมื่อผ่านกลไกในระบบของความเป็นนักรวมมวยไทยอาชีพ เด็กนักรวมมวยจะกลายเป็นนักรวมมวยไทยอาชีพอย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ กายมวยมีบทบาทต่อกระบวนการชกเถลา และพัฒนาเป็นคนดีของสังคมต่อไป

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นด้านเงื่อนไขที่มีส่วนสำคัญต่อการเข้าสู่รวมมวยไทยอาชีพ คือ ประเด็นหนึ่งคือครอบครัวและครูญาติ ประเด็นที่สองคือเพื่อน โดยเพื่อนมีส่วนในแรงจูงใจที่สำคัญ และประเด็นที่สามคือสื่อ เนื่องจากสื่อสามารถเข้าถึงเด็กในลักษณะที่หลากหลาย ทางด้านสื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ ประเด็นเหล่านี้มีส่วนในการสร้างค่านิยมให้เกิดขึ้นกับเด็กนักรวมมวยไทยอาชีพ

11. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง มวยไทย : กระบวนการกลายเป็นมวยไทยอาชีพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการกลายเป็นมวยไทยอาชีพ และเพื่อศึกษาเงื่อนไขที่มีส่วนผลักดันให้เข้าสู่กระบวนการกลายเป็นนักรวมมวยไทยอาชีพ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมุ่งเน้นไปที่ลักษณะกิจกรรม และพฤติกรรม ประสบการณ์ ภาวะเงื่อนไขที่สำคัญ ที่เกิดขึ้นระหว่างก่อนเข้ามาสู่วงการมวยไทยและหลังการเข้าสู่วงการมวยไทย โดยเป็นแบบแผนของการเปลี่ยนพฤติกรรมจากเด็กธรรมดาให้เข้ามาสู่กระบวนการกลายเป็นนักรวมมวยไทยอาชีพ นอกจากนั้นในกระบวนการกลายเป็นนักรวมมวยไทยอาชีพ เด็กคนหนึ่งต้องผ่านขั้นตอนและกระบวนการที่หลากหลาย และแต่ละขั้นตอนมีภาวะเงื่อนไขที่สำคัญต่อการผลักดันและเอื้อให้เด็กคนหนึ่งมี “อัตลักษณ์” ความเป็นนักรวมมวยไทยอาชีพได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนำมาสู่ขั้นตอนอภิปรายซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

11.1 บริบทของนักรวมมวย ผลการวิจัยพบว่า บริบทของนักรวมมวยไทยตามกรอบแนวคิดของผู้วิจัยค้นพบได้ดังนี้

11.1.1 ปัจเจกบุคคล ปัจจัยด้านบุคคลเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง อาทิเช่น เพศ อายุ ลักษณะทางด้านชีววิทยา แรงจูงใจ และประสบการณ์ในด้านต่างๆ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อการตัดสินใจในการเข้าสู่วงการมวยไทยอาชีพ ซึ่งในการวิจัยค้นพบว่า ปัจจัยทางชีววิทยารวมไปถึงความแตกต่างทางเพศชายและหญิงมีโครงสร้างสรีระวิทยาที่แตกต่างกันรวมทั้งความพร้อมทางด้านร่างกาย ผนวกกับอายุช่วงวัยมีผลทำให้แนวทางในการเข้าเป็นนักรวมมวยไทยอาชีพจึงมีกระบวนการที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ผู้วิจัยสนใจในการศึกษาเพศชาย รวมถึงความสนใจใฝ่รู้ของเด็กเกี่ยวกับมวย

ไทยอาชีพ จึงเชื่อมโยงกับระบบความคิดในการเลือกคือความคาดหวัง ความต้องการของการเป็น นักมวยไทยอาชีพ ทั้งมีความชื่นชอบเป็นทุนเดิม โดยมีนักมวยไทยอาชีพที่มีชื่อเสียงในอุดมคติ ของเด็กนักมวยในด้านที่ดี ยังรวมถึงการมองเห็นที่มาของรายได้และค่าตอบแทนจากวงการมวย ไทยอาชีพ ที่สำคัญแรงจูงใจของกลุ่มเพื่อนยังเป็นแรงผลักดันที่สำคัญ มีส่วนผลักดันให้ เด็กคนหนึ่งเข้าสู่วงการมวยไทยอาชีพ เนื่องจากเพื่อนมีส่วนในการชักจูง การตัดสินใจและเปลี่ยน แนวคิดให้สอดคล้องกับความต้องการร่วมกันบางประการ เช่นความคิดตรงกัน มีรสนิยมและงาน อุดมคติที่เหมือนกัน เป็นต้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับ (สุพัตรา สุภาพ, 2539) กล่าวไว้ว่าการขัดเกลา ทางสังคมโดยกลุ่มเพื่อนเป็นกระบวนการขัดเกลาทางอ้อม เพราะไม่มีการเขียนระเบียบหรือ กฎเกณฑ์ในการที่บุคคลจะคบกับเพื่อนไว้อย่างแน่นอน บุคคลคบกันเป็นเพื่อน เพราะมีสิ่ง ที่ต้องการร่วมกัน ต้องมีความพอใจในการปฏิบัติต่อกันและกัน ซึ่งเด็กในปัจจุบันมักจะยึดเพื่อน เป็นแบบ รับเอาความคิด พฤติกรรมของเพื่อนมาเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ล้วนแล้วแต่เป็น แรงจูงใจในการเข้าสู่มวยไทยอาชีพ

11.1.2 ครอบครัว ด้านครอบครัวเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้เด็กเข้าสู่การเป็น นักมวยไทยอาชีพ การขัดเกลาทางสังคมเป็นกระบวนการที่สำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ การขัดเกลาเป็นกระบวนการทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่ทำให้บุคคลได้เรียนรู้กฎระเบียบของสังคม และยึดถือเป็นหลักปฏิบัติร่วมกันในสังคมนั้น ๆ ตามที่ (สุพัตรา สุภาพ, 2539) ได้สรุปเอาไว้ว่า สถาบันครอบครัวถือเป็นสถาบันพื้นฐานทางสังคมที่สำคัญ มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้การขัดเกลา ต่อสมาชิกในครอบครัวทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้สมาชิกสามารถดำรงอยู่ได้ในสังคมด้วย ความสุขอย่างเหมาะสม บิดา-มารดา หรือผู้ปกครองเป็นผู้ที่ทำหน้าที่สำคัญนี้ จากความใกล้ชิดและการ ได้รับการถ่ายทอดกระบวนการความรู้ต่างๆ ที่เด็กจะต้องนำไปใช้ปฏิบัติร่วมกันในสังคม ทำให้บิดา-มารดา หรือผู้ปกครองเป็นแม่แบบที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดที่สุดกับเด็กใน ช่วงแรกของชีวิตที่เกิดมา เด็กเกิดการซึมซับเพื่อรับเอาวัฒนธรรมต่าง ๆ จึงทำให้เด็กคนหนึ่งรู้สึก ตระหนักคืออยู่เสมอบิดา-มารดา พอใจหรือผู้ปกครองเห็นด้วย เด็กคนนั้นจะมีความรู้สึกว่าได้ เติบโตมาถูกทางแล้ว จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าเงื่อนไขทางด้านครอบครัว ในส่วนผู้นำครอบครัว เป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อกระบวนการเป็นนักมวยได้มากที่สุด การวิเคราะห์จากแหล่งข้อมูลที่ค้นพบ สามารถแยกออกได้ทั้งด้านลบและด้านบวก ด้านบวกคือ ผู้นำทางครอบครัวมีอำนาจตัดสินใจในการ เข้าสู่มวยไทยอาชีพ การเล็งเห็นถึงความสำคัญองมวยไทยอาชีพ โดยให้ความสำคัญทางด้าน ร่างกายก่อนส่วนอื่นใด(ร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ) จากนั้นผู้ปกครองจะเล็งเห็น ความสำคัญของมวยไทยอาชีพ จากการแบ่งเบาภาระของครอบครัว เนื่องจากการได้รับเงินรางวัล ค่าตัวที่ได้รับการจากชกในแต่ละครั้ง ด้านหนึ่งมีผู้ช่วยในควบคุมดูแลบุตรเพื่อให้ห่างไกลจาก

ถึงเสพติดในสังคมที่มีความเสี่ยง การได้รับความมีชื่อเสียง และที่สำคัญการเล็งเห็นถึงความสำคัญ ของอนาคตบุตรหลานในด้านความมั่นคงของอาชีพ โดยการเข้าสู่มวยไทยอาชีพผู้ปกครองมีความ คาดหวังต่อการได้รับราชการทหาร ตำรวจ ของบุตรหลานของตน ซึ่งเป็นการช่วยยกระดับฐานะ หรือเลื่อนชั้นทางสังคมในระดับหนึ่ง ในอีกด้านหนึ่งมองในภาพลบ ผู้ปกครองมีอำนาจในการ ตัดสินใจไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับมวยไทยอาชีพ มีความคิดที่ขัดแย้งต่อนักมวยไทยอาชีพ ไม่เห็น ส่วนดีของการเป็นนักมวยไทยอาชีพ ก็มองว่ามวยไทยอาชีพอาจทำให้บุตรหลานของตนได้รับ อันตรายจากการชกมวยไทยอาชีพ ผลกระทบจากการชกมวยไทยส่งผลทำให้บุตรหลานของตนโง่ และอาจทำให้พิการ เพราะฉะนั้นประเด็นด้านครอบครัวในส่วนของผู้ปกครองจึงส่งผลต่อกระบวน กลายเป็นนักมวยไทยอาชีพอย่างมาก เจื่อนใจอีกประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับครอบครัวคือ “เศรษฐกิจของครอบครัว” เป็นเจื่อนใจที่สะท้อนต่อภาวการณ์เป็นนักมวยไทยอาชีพ

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวนักมวยไทยอาชีพ อยู่ในฐานะระดับ ปานกลางโดยมีรายได้ข้งบิดา มารดา และผู้ปกครอง โดยเฉลี่ย 70,000 ถึง 400,000 บาทต่อปี การเป็นนักมวยไทยอาชีพได้ช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่ายในส่วนที่ต้องเสียไปได้ไม่มากนักน้อย เจื่อนใจ ด้านครอบครัวมีส่วนส่งเสริมทำให้เด็กหันหน้าเข้าสู่มวยไทยอาชีพ ซึ่งเกิดจากการสร้างค่านิยมที่มี ความสัมพันธ์ เกี่ยวกับมวยไทยอาชีพ เป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้จากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และเครือญาติ ดังนั้นเจื่อนใจทางเศรษฐกิจจึงไม่ใช่ส่วนที่สำคัญต่อการเข้าสู่ความนักมวยไทยอาชีพ และไม่มีส่วนคล้ายกับงานวิจัยที่ค้นพบในประเด็นเกี่ยวกับ เศรษฐกิจของครอบครัว ที่กล่าวว่าความ ยากจนมีอิทธิพลต่อการเข้าสู่นักมวยไทย จึงนิยมส่งลูกหลานมาฝึกหัดชกมวยไทย แต่ในงานวิจัยชิ้น นี้เจื่อนใจด้าน ครอบครัว เพื่อน และสื่อ เป็นอิทธิพลในการสร้างค่านิยมให้เข้าสู่วงการมวยไทย อาชีพ นอกจากนี้สิ่งที่ค้นพบในประเด็นด้านครอบครัวคือ “การเลื่อนชั้นทางสังคม” การเป็น นักมวยไทยอาชีพได้สร้างเจตคติที่ดีต่อครอบครัว ซึ่งครอบครัวมีความคาดหวังอย่างสูงต่ออนาคต ของบุตรหลาน การเป็นนักมวยไทยอาชีพนอกจากจะมีร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ และปราศจาก โรคภัยไข้เจ็บ บิดา-มารดาและผู้ปกครองยังมีความคาดหวังว่าบุตรหลานที่ชกมวยไทย ดังที่กล่าวไว้ ข้างต้นถึงการได้รับโอกาสเป็นข้าราชการทหาร และตำรวจ จากการชกมวยไทยอาชีพ เพราะฉะนั้น การเป็นนักมวยไทยอาชีพจึงมีส่วนสำคัญต่อการยกระดับทางสังคมของนักมวยไทยอาชีพและฐานะ ทางสังคมของครอบครัวนักมวยไทยอาชีพด้วย

11.1.3 สังคมและวัฒนธรรม จากที่ทำการศึกษาพื้นที่วิจัยพบว่า พื้นที่วิจัยมีความ หลากหลายทางวัฒนธรรมไม่ต่างกับวัฒนธรรมอื่นๆ ในภาคอีสานทั่วไป ความเป็นอัตลักษณ์ ของชุมชนไม่มีเด่นชัด ลักษณะของภาษาและวัฒนธรรมใช้ประกอบร่วมกัน ในชุมชนมีการ แบ่งเป็นสองฝ่ายแต่ไม่มีความรุนแรงเกิดขึ้น เป็นชุมชนที่ไม่ชอบมีเวลาว่าง ต้องการเวลาในการ

ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมและอาชีพเสริมต่าง ๆ รวมถึงบางกลุ่มที่ว่างงานจะไม่ยอมอยู่หนึ่ง จะใช้เวลาไปในทางที่ถูกและไม่ถูกในเวลาเดียวกันซึ่งรวมถึงการเล่นการพนันในชุมชนผู้วิจัยพบว่า การพนันขั้นค่อในเรื่อง “มวยไทย” เป็นที่นิยมของบรรดาเซียนมวยในชุมชนและนอกชุมชนที่นัดหมายเพื่อรวมกลุ่มเล่นการพนัน รวมถึงเหตุการณ์ตามสถานการณ์ งานวัดหรืองานบุญต่างๆ ที่จัดการชกมวยไทยขึ้นก็จะมี การพนันขั้นค่อเข้ามาเกี่ยวข้องทุกครั้ง สังคมและวัฒนธรรมของชุมชนในกลุ่มผู้ชาย จึงได้คลุกคลีในวงการมวยไทยทั้งในจอทีวี และนอกทีวี (การชกมวยไทยตามงานวัดหรืองานประเพณีต่าง ๆ) ความสัมพันธ์ของเด็กนักมวยในสังคม รวมทั้งเงินรางวัลหรือค่าตอบแทนในแต่ละครั้งและการต่อชกมวยบนเวที ล้วนแล้วแต่เป็นแรงจูงใจให้เด็กนักมวยมีความรู้สึกหรืออยากจะขึ้นชกเหมือนนักมวยคนนั้น ตามที่ Freud แบ่งตัวตนออกเป็น 3 ส่วน คือ Id, Ego, Super-ego ความหมายทั้งสามตัวมีผลต่อกระบวนการขัดเกลาโดยมองที่ตัวตน จากการรับรู้ ด้านพฤติกรรมตามธรรมชาติ ทั้งดีและไม่ดีรวมกัน เพราะฉะนั้นทั้ง 3 ส่วน จึงมีความสัมพันธ์กันในเชิงชีววิทยา เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ (สุพัตรา สุภาพ, 2539) เนื่องจากสภาพทางสังคม และวัฒนธรรมของชุมชนได้อำนวยต่อการเข้าสู่วงการมวยไทยอาชีพ โดยมีค่ายมวยไทยตั้งอยู่ในเขตพื้นที่หมู่บ้าน ที่สำคัญคนในชุมชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญมวยไทยอาชีพ

11.1.4 บริบทของค่ายมวย จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า การที่ชุมชนอยู่ใกล้บริเวณค่ายมวยประกอบกับในชุมชนมีคนชกมวยไทยอาชีพ ทำให้กลุ่มคนบางกลุ่มในชุมชนกล้าตัดสินใจเลือกให้บุตรหลานหรือผู้อยู่ในปกครองของตน เข้าไปสู่วงการมวยไทยอาชีพ รวมถึงความมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของค่ายมวยในสายตาคนนอก ซึ่งเป็นเงื่อนไขหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจ เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้บิดา-มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กมีความมั่นใจมากยิ่งขึ้นต่อการนำบุตรหลาน หรือผู้อยู่ในความปกครองของตนเข้าฝึกซ้อมในค่ายมวย นอกจากนี้สิ่งที่ค้นพบในประเด็นบริบทของค่ายมวย คือ ค่ายมวยเปรียบเสมือนโรงเรียน “โรงเรียนมวยไทย” เนื่องจากค่ายมวยจัดเป็นหนึ่งองค์กรที่ร่วมการขัดเกลา และให้โอกาสแก่เด็กนักมวยไทยอาชีพได้รับเอาองค์ความรู้ใหม่ด้านวิชาชีพไปพร้อมกับการได้รับการศึกษาจากสถานศึกษาในสังกัดกระทรวง (โรงเรียน) อีกทั้งมวยไทยได้สร้างอาชีพ และพัฒนาองค์ความรู้เก่าที่มีอยู่เดิมของเด็กนักมวยไทยอาชีพ (จำนงค์ อดิวัฒนสิทธิ์, 2543) ค่ายมวยเปิดโอกาสให้เด็กนักมวยมีโลกส่วนตัวของเขา คือ ครอบครัว(บ้าน) เพื่อน และโรงเรียน มีการจัดระเบียบตารางการฝึกซ้อม เมื่อซ้อมเสร็จก็กลับบ้านพบเพื่อน และเข้าโรงเรียน เมื่อถึงเวลาซ้อมเด็กนักมวยจะเข้าค่ายมวยซ้อมตามปรกติ ค่ายมวยจึงเปรียบเสมือนโรงเรียน เพราะเมื่อได้รับการฝึกฝนอบรมขัดเกลาในรูปแบบของมวยไทย การได้รับการสอนในกฎกติกาต่าง ๆ เพื่อให้เป็นบุคคลที่ดีต่อสังคมต่อไป และเมื่อต้องไปศึกษาต่อในระดับต่อไป ค่ายมวยได้ “ชี้ช่องทาง” ส่งตัวไปฝากซ้อมกับเครือข่ายของค่ายมวยที่กรุงเทพฯ ตลอดจน

เรียนต่อในระดับที่ตนต้องการ ซึ่งหากนักมวยมีความขยันอดทนจะมีโอกาสได้ประสบความสำเร็จดังที่ตั้งใจ ดังนั้นสิ่งที่ค้นพบในประเด็นบริบทของค่ายมวยอีกอย่างคือ “ระบบเครือข่าย” เนื่องจากการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับรายการชกมวยไทยอาชีพ อีกทั้งมีการถ่ายโอนนักมวยในสังกัดค่ายส่งมอบไปยังค่ายที่สามารถพัฒนาเชิงอาชีพต่อไป ในลักษณะความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อน ทั้งนี้การส่งเด็กนักมวยในค่ายไปชกที่กรุงเทพฯ เด็กนักมวยจะได้แสดงบทบาทความเป็นนักมวยไทยอาชีพอย่างจริงจัง เพราะค่ายมวยที่กรุงเทพฯ มีผู้ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี นักมวยไทยอาชีพต้องตอบสนองต่อความต้องการของเขาโดยการแสดงผลงานการชกที่ดี ตลอดจนเด็กนักมวยไทยอาชีพจะต้องอดทนต่อการเปลี่ยนแปลงให้ได้ เพราะฉะนั้นค่ายมวยได้ชี้แนะช่องทางให้กับนักมวยไทยอาชีพในลักษณะเครือข่ายกลุ่มเพื่อนของหัวหน้าค่ายมวย จึงกล่าวได้ว่าระบบเครือข่ายทางสังคมจึงมีส่วนสำคัญต่อกระบวนการกลายเป็มนักมวยไทยอาชีพเป็นอย่างมาก

11.1.5 บริบทภายนอก นโยบายรัฐในการให้การสนับสนุนกีฬามวยไทยที่มีความสัมพันธ์ต่อพื้นที่วิจัยพบว่า ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐหรือหน่วยงานรัฐเป็นส่วนน้อย จากการจ้ดรายชกมวยของงานบุญประจำปีนอกนั้นไม่ได้รับการสนับสนุน โดยค่ายมวยมีรายได้และแรงสนับสนุนจากเครือข่ายของหัวหน้าค่ายมวยเท่านั้น ภาครัฐไม่ได้เข้ามาตรวจสอบสิ่งแวดล้อมหรือความมาตรฐานของค่ายมวย รวมทั้งสุขภาพร่างกายความพร้อมของนักมวยในค่าย อีกทั้งมาตรฐานต่าง ๆ ที่ค่ายมวยแห่งนี้ที่ควรจะได้รับตามมาตรฐานตามการกีฬาแห่งประเทศไทย ซึ่งค่ายมวยแห่งนี้ต้องขวนขวายเพิ่มเติมเองทั้งในด้านเวทีซ้อม เครื่องมือวัสดุและ อุปกรณ์การซ้อม เป็นต้น จึงทำให้ความสมบูรณ์ทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อมและตัวของนักมวยเองไม่เพียงพอ แต่ด้วยหัวหน้าค่ายมวยซึ่งมีความรักและชื่นชอบในอาชีพมวยไทย ส่งผลให้มีแนวทางในการปฏิบัติเพิ่มเติม และส่งเสริมตามความเชื่อสำหรับการขับเคลื่อนของกีฬามวยไทยโดยตลอด อีกทั้งให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมสภาพแวดล้อมของชุมชนนั้นเป็นอย่างดี กระแสโลกในการให้การส่งเสริมกีฬามวยไทย ของค่ายมวยในพื้นที่วิจัยพบว่ามีแค่การสนับสนุนจากหัวหน้าค่ายมวยเท่านั้น ในการนำนักมวยขึ้นชกในเวทีต่าง ๆ ทั้งเวทีต่างจังหวัดและเวทีใหญ่ที่กรุงเทพฯ ตามแรงสนับสนุนจากเครือข่ายจากกลุ่มเพื่อนของหัวหน้าค่ายมวย เป็นเพียงโอกาสที่เด็กนักมวยได้แสดงผลงานในระดับประเทศเท่านั้น ยังขาดโอกาสและประสบการณ์ในการชกเวทีระดับมวยโลก

12. กระบวนการกลายเป็มนักมวยไทยอาชีพ

การอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นกระบวนการกลายเป็มนักมวยไทยอาชีพครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามทฤษฎีสัญลักษณ์สัมพันธ์ของ Mead ว่าด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเล่นบท ขั้นเล่นบทบาท และขั้นสวมบทบาทนักมวยไทยอาชีพ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

12.1 ขั้นการเล่นบท

การวิจัยพบว่า “การรับสมัคร การคัดเลือก” มีความเป็นธรรมอย่างมากต่อเด็ก นักมวยไทยอาชีพ เนื่องจากการคัดเลือกค่ายมวยไม่ได้มีข้อจำกัดที่ส่วนสูง น้ำหนัก และอายุ การเป็นนักมวยไทยอาชีพต้องมีความกล้า มีใจรัก สภาพจิตใจต้องสู้ และอดทนต่อสภาพการณ์ต่างๆ เพราะหัวหน้าค่ายไม่ได้หวังสิ่งอื่นใดจากเด็กนักมวยไทยอาชีพ ต้องการสืบสานศิลปวัฒนธรรม การต่อสู้ของมวยไทยเอาไว้ ตลอดจนเพื่อเป็นการถ่ายทอดความเป็นนักมวยไทยอาชีพต่อไป ในประเด็น “ค่านิยม” มีความสัมพันธ์ต่อกระบวนการเข้าสู่มวยไทยอาชีพ เนื่องจากค่านิยมไม่ได้เกิดขึ้นจากการเรียนรู้แต่เพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากประสบการณ์ที่อยู่รอบตัว เพราะนักมวยส่วนใหญ่มีความนิยมชมชอบในศิลปะมวยไทย ค่านิยมที่มาจากญาติพี่น้องที่ได้รับมามีส่วนเกี่ยวข้อง เช่นกัน ค่านิยมของบุคคลเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งช่วยในการจัดเกลาทางสังคมที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลถึงความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ความเป็นตัวตนของตัวเอง นอกจากนี้ “ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น” พบว่าการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มบุคคลในค่ายมวยที่เกิดขึ้นในช่วงของกระบวนการซ้อมมวยและนอกเหนือจากการซ้อมมวยไทย เป็นไปในรูปแบบความสัมพันธ์ในระบบของผู้อาวุโสกับเด็กในด้านให้ความเคารพนับถือ หัวหน้าค่ายมวย ผู้ฝึกซ้อมและ เด็กนักมวยในค่าย เป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่มีในกระบวนการจัดเกลา ส่วนตัวเด็กนักมวยมักจะมีทัศนคติในด้านการเป็นรุ่นพี่ รุ่นน้องและกลุ่มเพื่อน (สังคมวิทยา, 2540) การปฏิสัมพันธ์นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลเพราะการปฏิสัมพันธ์เป็นกระบวนการกระทำของบุคคล ๆ หนึ่งหรือกลุ่ม ๆ หนึ่ง เป็นเหตุให้เกิดการกระทำหรือการเปลี่ยนแปลงในอีกบุคคลหนึ่งหรือในอีกกลุ่มหนึ่ง กล่าวคือการปฏิสัมพันธ์เป็นการแลกเปลี่ยนอิทธิพลระหว่างกัน ทั้งนี้ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในขั้นตอนนี้ด้านมิติของภาษาในการสั่งสอน ยังไม่ปรากฏเด่นชัดมากนัก โดยขั้นตอนนี้เป็นการเรียนรู้ทักษะเชิงมวยเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นนักมวยไทยอาชีพ

12.2 ขั้นการเล่นบทบาท

ผลการวิจัยพบว่า นักมวยในค่ายวิระโยธินได้รับ “กฎกติกาและวัฒนธรรม” จากหัวหน้าค่ายมวย กฎกติกาที่มีส่วนเสริมสร้างให้นักมวยไทยอาชีพเป็นคนดีและเป็นนักมวยไทยอาชีพที่ดีของสังคม ซึ่งกฎกติกาที่ค่ายมวยได้ถ่ายทอด เด็กนักมวยไทยอาชีพต่างให้ความยอมรับเป็นส่วนใหญ่และมีความเชื่อฟังต่อคุณตา(ผู้ฝึกสอน)และหัวหน้าค่ายมวยเป็นอย่างดี ดังคำกล่าวที่มีความสอดคล้อง คือ บุคคลที่สังกัดอยู่ในหน่วยงานหรือในองค์กรใดๆ ก็ตามจะมีกฎระเบียบของตนเองที่กำหนดให้บุคคลที่อยู่ในสังกัดปฏิบัติตามระเบียบ อันโยงไปถึงการจัดเกลาจากค่ายมวย ดังที่กล่าวมา (สังคมวิทยา, 2540) นอกจากนี้ในประเด็นการจดทะเบียนความเป็นนักมวยไทยอาชีพ ผู้วิจัยพบว่า “การจดทะเบียน” มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการชกมวยไทยอาชีพ เพราะเป็นสิ่งที่บ่ง

บอกถึงสังกัดค่ายที่ตนอยู่(สีเสื้อใด) ซึ่งเมื่อก่อนมีกฎหมายออกมาบังคับเรื่องการจดทะเบียน เด็กที่มีสิทธิ์จดทะเบียนได้ต้องมีอายุครบ 15 ปี บริบูรณ์ หากต่ำกว่านี้ต้องมีบิดา-มารดาเห็นชอบ แต่ปัจจุบันเด็กนักมวยที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี สามารถจดทะเบียนได้แล้วเพราะมีกลุ่มคนในวงการมวยไทย ได้ทำการประท้วงเรื่องการจดทะเบียน แต่ในประเด็นที่สำคัญที่ผู้วิจัยได้ค้นพบ การจดทะเบียนไม่ได้จำกัดอยู่ที่อายุ 15 ปี แต่หัวหน้าค่ายมวยจะเป็นผู้กำหนดด้วยตนเอง ถึงความพร้อมของร่างกายและจิตใจ ควรจะจดทะเบียนได้หรือไม่ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับดุลพินิจและความต้องการของหัวหน้าค่ายมวยเห็นสมควรพร้อมกับผู้ปกครองจึงจะมีสิทธิ์จดทะเบียนได้ ประเด็นสุดท้ายของขั้นตอนนี้คือ “การพัฒนาฝีมือ” การพัฒนาฝีมือเป็นสิ่งที่นักมวยทุกคนจะต้องทำ และปฏิบัติตาม เพราะหากนักมวยคนใดที่เคารพต่อกฎกติกา ในเรื่องการซ้อมมวย มีความรับผิดชอบ มีการเตรียมตัว เพื่อทำให้เกิดความพร้อมของร่างกาย จึงจะสามารถแสดงผลงานการชกที่ดีได้ ซึ่งทางค่ายมีการฝึกซ้อมเป็นตารางฝึกซ้อมเป็นกิจวัตรประจำวันอยู่แล้ว (ดังตารางการซ้อมที่ 4 หน้า 96) แต่ตารางการซ้อมอาจจะมีการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์วันหยุดเสาร์-อาทิตย์ หรือวันหยุดราชการ ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ Mead ที่ว่า ขั้นการเล่นบทบาท (Game Stage) ระยะเวลาเป็นช่วงของเด็กเจริญวัยสามารถสวมบทบาทหรือร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับคนอื่นได้มากขึ้น บุคคลก็จะสวมบทบาทแล้วเอาอย่างอื่นอย่างหนึ่งเป็นระบบและภาพของตัวเองก็就会有ความซับซ้อน กระบวนการในขั้นที่สองจะเพิ่มมากขึ้นตามกิจกรรมที่มีการประสานงานอย่างเป็นระเบียบเพิ่มขึ้นตามลำดับ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2540: 132-133)

12.3 ขั้นการสวมบทบาทของนักมวยไทยอาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า “การเตรียมตัว” การเตรียมตัวเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับนักมวยไทยอาชีพทุกคน การเตรียมตัวประกอบด้วย การซ้อมในกระบวนการทุกกระบวนการของกิจกรรมการซ้อมมวยไทย นอกจากนี้ต้องมีการบำรุงร่างกาย การควบคุมอาหาร การควบคุมน้ำหนัก เด็กนักมวยไทยอาชีพล้วนมีความตั้งใจจริงต่อการเตรียมตัวกันทุกคน และตระหนักอยู่เสมอว่าการฝึกซ้อมจะเป็นการเตรียมความพร้อมให้ร่างกายมีความพร้อมต่อการขึ้นชกในแต่ละครั้ง โดยจะมีหัวหน้าค่ายมวยและผู้ฝึกซ้อมเป็นผู้ควบคุมอยู่ในทุกกระบวนการ เมื่อมีรายการขึ้นชกในเวทีใหญ่จะไม่เสียเปรียบ เพราะมีการเตรียมความพร้อมมาตั้งแต่ต้นเป็นอย่างดีทั้งนี้นักมวยทุกคนต้องมี “ความรับผิดชอบ” เพราะในทุกกระบวนการของกิจกรรมการซ้อม ล้วนเป็นขั้นตอนให้เด็กนักมวยไทยอาชีพมี “ขั้นเชิงที่ดี” โดยค่ายมวยได้ถ่ายทอดให้ในกระบวนการฝึกฝนของทุกกิจกรรมของมวยไทย ทั้งนี้หากขาดความรับผิดชอบเด็กนักมวยไทยอาชีพจะไม่สามารถ “แสดงผลงานการชกที่ดี” เนื่องจากการแสดงผลการชกที่ดีเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงศักยภาพของค่ายมวยต่อการเตรียมความพร้อม และนักมวยไทยอาชีพได้สวมบทบาทอย่างสมบูรณ์ ฉะนั้นขั้นที่ 3 นี้ตรงกับคำกล่าวของ Mead

(สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2540: 132-133) ในส่วนขั้นการสมทบบาทของนักมวยไทยอาชีพ (Generalized Other) เป็นขั้นที่บุคคลสามารถยึดถือแนวคิดทั่วไปขององค์กรและนำไปปฏิบัติ เช่น ค่านิยม บรรทัดฐานทางสังคมในด้านต่าง ๆ สนองต่อการโต้ตอบตามความเหมาะสม และเป็นขั้นตอนของการขยายขอบเขตภาพของตัวเองในการสมทบบาทของบุคคลทั่วไปในสังคม ตลอดจนเป็นขั้นตอนของการพัฒนาตัวตนในขั้นต่างๆ ของมนุษย์ ผู้ความเป็นนักมวยไทยอาชีพอย่างเต็มตัว

ดังนั้นการเข้าสู่กระบวนการมวยไทยอาชีพทั้ง 3 ขั้นตอน มีความสำคัญในทุกกระบวนการ ซึ่งในแต่ละกระบวนการล้วนมีความสำคัญต่อความเป็นนักมวยไทยอาชีพอย่างมาก เพราะหากขาดขั้นตอนในกระบวนการใดแล้ว กลุ่มเป้าหมายอาจขาดองค์ความรู้ด้านความเป็นนักมวยไทยอาชีพอย่างสมบูรณ์ได้จากการสังเกต การจดจำและนำไปปฏิบัติ เป็นการเรียนรู้เปรียบเสมือนในแต่ละกระบวนการของการฝึกฝนมวยไทยอาชีพ ต้องอาศัยเวลาและความอดทนอย่างมากในการฝึกฝนเพื่อการพัฒนาของเหล็ขมมวย การออกอาวุธคือการจัดการรูปทรงการยืนมวยได้อย่างสง่างาม การออกมัด การเตะเป็นต้น ส่วนขั้นเล่นบทบาท นับเป็นขั้นตอนและกระบวนการที่ปรับเปลี่ยนให้เด็กนักมวยไทยอาชีพได้สมทบบาทของความเป็นนักมวยไทยอาชีพ โดยแท้เป็นขั้นที่เด็กนักมวยต้องเรียนรู้พฤติกรรมจากรุ่นพี่ ผู้ฝึกสอน รวมทั้งความตั้งใจจริง จากมิติด้านภาษาของการอบรมสั่งสอนในรูปแบบของการฝึกสอนทักษะเชิงมวย การไหว้ครู พัฒนาศักยภาพด้านสุขภาพ และนาฏศิลป์คนตรีมวยไทย เมื่อเด็กเหล่านั้นได้เรียนรู้และซึมซับในบทบาทของความเป็นนักมวยไทยอาชีพ นั้นหมายถึงเป็นสิ่งที่ช่วยต่อยอดของความเป็นนักมวยไทยอาชีพ

การศึกษากระบวนการกลายเป็นนักมวยไทยอาชีพ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็น “นักมวยไทยอาชีพ” พบว่ามีส่วนน้อยในการศึกษาเชิงสังคมวิทยา ซึ่งส่วนใหญ่จะทำการศึกษาในเชิง “พลศึกษา” โดยชิ้นงานผลิตออกมาทางด้าน พลศึกษาการออกกำลังกายการบริหาร การดูแลสุขภาพของนักมวยไทย และแรงจูงใจในการออกกำลังกายของนักมวยไทยอาชีพ ที่สำคัญยังไม่มีผลงานที่ศึกษาในหัวข้อวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามการศึกษาภายใต้กระบวนการกลายเป็นนักมวยไทยอาชีพในครั้งนี้ สิ่งที่ปรากฏเด่นชัดคือมิติความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่แสดงออกทางด้านภาษา กฎระเบียบและวัฒนธรรมภายในค่ายต่อกระบวนการกลายเป็นนักมวยไทยอาชีพ เป็นวิธีปฏิบัติที่มีแบบแผนเดียวกัน ทั้งนี้ในกระบวนการซ้อมในแต่ละกิจกรรม ผู้ฝึกซ้อม และหัวหน้าค่ายมวยมีกระบวนการชัดเจน โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างสม่ำเสมอเพื่อเป็นการวางแนวทางให้แก่ละรุ่นได้สืบทอดและถือปฏิบัติจากรุ่นสู่รุ่น และเขาเหล่านั้นจะเป็นนักมวยไทยอาชีพอย่างเต็มตัว

13. ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ค้นพบว่า กระบวนการกลายเป็นมวยไทยอาชีพ ในพื้นที่วิจัย ค่ายวีระโยธิน ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพิสูจน์แนวคิด ทฤษฎีคือทฤษฎีการขัดเกลาทางสังคม และทฤษฎีสัญลักษณ์สัมพันธ์ ซึ่งทั้งสองแนวคิดมีความ สอดคล้องในเชิงเนื้อหาโดยมี Mead นักสังคมวิทยาท่านหนึ่ง ได้อธิบายในทั้งสองแนวคิดนี้ถึงการ พัฒนาอัตตา เป็นการปรับเปลี่ยนและรับบทบาทจากคนอื่น โดยใช้หลักอธิบายที่เหมือนกันคือ เป็น การสวมบทบาทของคนอื่นแยกออกเป็น 3 ขั้นตอนของ Mead คือ The Play Stage, The Game Stage and Generalized Other ดังที่กล่าวไว้เบื้องต้นในประเด็นกระบวนการกลายเป็ นนักมวยไทย อาชีพ นอกจาก 3 ขั้นตอน คือส่วนขององค์กรเป็นเงื่อนไขที่สำคัญต่อการพัฒนาบุคคล Mead กล่าวถึงการพัฒนาของอัตตาที่มีผลกระทบมาจากคนอื่น ช่วยกันก่อรูปร่างสร้างร่างของบุคคลนับตั้งแต่ พ่อ แม่ เพื่อน ซึ่งมีส่วนสำคัญในระยะแรกของชีวิต และส่งอิทธิพลต่อชีวิตต่อไปด้วย แนวคิดนี้ จึงเน้นที่ “บทบาทของคนอื่น” เป็นการเรียนรู้วัฒนธรรมของสังคม

และ Mead ได้เปรียบเทียบองค์กรเหล่านี้ว่า “เมื่อเป็นดังนั้น สถาบันของสังคมก็คือ รูปแบบ ที่เป็นระเบียบของกลุ่ม หรือกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นรูปแบบที่มีการจัดระเบียบจนบุคคลสมาชิก ของสังคม สามารถปฏิบัติตนได้สมบูรณ์ ด้วยการถือลักษณะท่าทีของผู้อื่นที่มีต่อกิจกรรมเหล่านี้ แต่ก็ไม่เห็นเหตุผลใดหรือเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่พ้นอย่างไร ที่สถาบันสังคมจะต้องบีบบังคับหรือ อนุรักษนิยมอย่างมากมาย หรือไม่ยืดหยุ่น ไม่ก้าวหน้า ไม่ส่งเสริมบุคคลแทนที่จะทำให้เสีย กำลังใจ” (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2540: 132-133) ซึ่งมีความสอดคล้องต่อกระบวนการกลายเป็น นักมวยไทยอาชีพ มีภาวะเงื่อนไขที่สำคัญที่เกิดขึ้นระหว่างก่อนเข้ามาสู่วงการมวยไทยและหลังการ เข้าสู่วงการมวยไทย โดยเป็นแบบแผนของการเปลี่ยนพฤติกรรมจากเด็กธรรมดาให้เข้ามาสู่ กระบวนการกลายเป็นนักมวยไทยอาชีพ จากเงื่อนไขด้านครอบครัว เศรษฐกิจ เพื่อน สื่อและ คำนิยม อีกทั้งบริบทภายนอกที่เป็นองค์กรในการขับเคลื่อนให้เกิดการสารถต่อในกระบวนการ กลายเป็นนักมวยไทยอาชีพ

นอกจากนี้ข้อค้นพบที่มีการยืนยันแนวคิดทฤษฎีสัญลักษณ์สัมพันธ์ ของ Mead ใน 3 ขั้นตอนคือ งานวิจัยของท่าน พระณัฐภัทร ไพรศรี ศึกษาเรื่อง การบวช : กระบวนการขัดเกลาสู่ ความเป็นศาสนทายาทในพระพุทธศาสนาของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2552 ข้อค้นพบ วัตถุประสงค์ ในกระบวนการขัดเกลาสู่ความเป็นภิกษุสงฆ์(ศาสนทายาท) โดยมีความเคร่งในเรื่องระเบียบวินัยที่ เป็นแบบแผนเดียวกัน เพื่อเป็นแนวทางที่ใช้ร่วมกันจากรุ่นสู่รุ่น และการสร้างศักยภาพ เพื่อเข้าถึง ผลที่จะนำไปสู่ความเป็นศาสนทายาทที่ดีได้อย่างเป็นรูปธรรม เพราะฉะนั้นงานของท่านจึงมีส่วนที่ สอดคล้องกับกระบวนการกลายเป็นนักมวยไทยอาชีพ คือการพยายามปรับเปลี่ยนตัวตนจากเดิม

เพื่อรับเอาบทบาทใหม่ที่ต้องก้าวร่ำไป โดยมิกถูกระเบียบข้อบังคับที่เป็นแบบแผนเดียวกันจากรุ่นสู่รุ่น นอกเหนือจากนี้ความเป็นนักมวยไทยอาชีพได้มีหลากหลายที่มอบให้กับเด็กนักมวยไทยอาชีพ คือ สุขภาพร่างกายแข็งแรง ช่วยบรรเทาค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และช่วยยกระดับฐานะทางสังคมให้เขาและครอบครัว ทั้งหมดนี้ล้วนแต่อยู่ภายใต้บริบทของการเป็นนักมวยไทยอาชีพ

ข้อค้นพบในส่วนประเด็นด้านเงื่อนไขผู้วิจัยได้แยกออกมา คือ “การเลื่อนชั้นทางสังคมของนักมวยไทยอาชีพ” ซึ่งจากการวิเคราะห์ตามประวัติศาสตร์จวบถึงปัจจุบันมีลักษณะของการเลื่อนชั้นทางสังคม ได้กำหนดด้วยค่านิยมในประเด็นด้านครอบครัว เศรษฐกิจ เพื่อน และสื่อต่าง ๆ ถึงแม้เป็นลักษณะที่ต่างกันต่างวาระ ในสมัยก่อนการเลื่อนชั้นทางสังคมเพื่อตำแหน่งหน้าที่ของตนเองและครอบครัว อีกทั้งในการปกป้องประเทศชาติ ด้านหนึ่งการเลื่อนชั้นทางสังคมของนักมวยไทยอาชีพในปัจจุบันพบว่าเพื่อตำแหน่งหน้าที่ของตนเองและครอบครัว และปกป้องประเทศชาติเช่นกัน รวมทั้งเป็นการสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติไทย การเปลี่ยนแปลงที่ได้รับคือเงินรางวัลและค่าตอบแทนที่ได้รับ กล่าวได้ว่ามวยไทยอาชีพมีส่วนต่อการเลื่อนชั้นทางสังคม

นอกจากนี้การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เห็นพฤติกรรมและความเปลี่ยนแปลงจากเด็กคนหนึ่งต้องผ่านขั้นตอนและกระบวนการที่หลากหลาย และแต่ละขั้นตอน ตลอดจนปรับเปลี่ยนให้เด็กคนหนึ่งมี “อัตลักษณ์” ความเป็นนักมวยไทยอาชีพได้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการเข้าสู่กระบวนการมวยไทยอาชีพ ในการฝึกฝนมวยไทยอาชีพต้องอาศัยเวลาและความอดทนอดกลั้นต่อการฝึกฝนเพื่อที่จะให้ได้เหลี่ยมมวย การออกอาวุธคือการจัดการรูปทรงการยืนมวยได้อย่างสง่างามเป็นขั้นที่เด็กนักมวยต้องเรียนรู้พฤติกรรมจากรุ่นพี่ ผู้ฝึกสอน เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ต้องอาศัยบทบาทของนักมวยรุ่นพี่ที่เป็นบทเรียนเพื่อให้เกิดการซึมซับ และพัฒนาค่านิยมมวยไทยอาชีพ ภายใต้สัญลักษณ์เชิงอำนาจที่ส่งผ่านจากผู้ฝึกสอน ในรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงในแต่ละกระบวนการได้ต่อยอดให้เด็กนักมวยไทยอาชีพเหล่านั้น มีความเป็นนักมวยไทยอาชีพโดยแท้

ดังนั้นข้อค้นพบดังกล่าวจึงเป็นข้อพิสูจน์ทางวิชาการ ซึ่งสามารถยืนยันจากข้อมูลภาคสนาม ที่เป็นประโยชน์ในทางวิชาการเป็นอย่างมาก

14. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ในบริบทของพื้นที่วิจัยทำให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของนักมวยไทยอาชีพและค่ายมวยวิระโยธิน ซึ่งค่ายมวยไม่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรและหน่วยงานใดๆ มีปัญหาด้านงบประมาณด้านการพัฒนาค่ายมวยให้ได้มาตรฐาน ขาดแคลนอุปกรณ์การซ้อมอย่างทั่วถึง และไม่มีคุณภาพ หัวหน้าค่ายมวยต้องใช้ทุนของตนในการพัฒนาทุกระบบภายในค่าย เพราะไม่มีผู้สนับสนุน นอกจากนี้คุณภาพชีวิตของเด็กนักมวยไทยอาชีพและด้านการศึกษา อยู่ใน

มาตรฐานที่ต่ำ ดังนั้นการเสนอแนะเชิงนโยบายจึงเป็นสิ่งแรกที่ผู้วิจัยกระทำได้ในเบื้องต้นต่อการพัฒนาศักยภาพและความเป็นอยู่ของค่ายมวยและนักมวยไทยอาชีพ ที่สำคัญภาครัฐควรสังเกตเห็นถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมของมวยไทย ผู้วิจัยจึงเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานที่มีส่วนรับผิดชอบ ได้พิจารณาและให้การสนับสนุนในด้านดังต่อไปนี้

14.1 มอบทุนการศึกษาแก่นักมวยไทยอาชีพ ที่ด้อยโอกาส ที่มีความพรากเพียร

14.2 เงินสนับสนุนการบริหารค่ายต่อปี ในส่วนของอุปกรณ์การซ้อมทุกชนิด ให้มีมาตรฐาน และเงินสนับสนุนต่อหัวหน้าค่ายมวยเพื่อการบริหาร การสารต่อวัฒนธรรมไทย และเป็นขวัญกำลังใจต่อการสร้างนักมวยไทยอาชีพต่อไป

14.3 สำหรับค่ายมวยต้องมีการจัดเวลาเพื่อการสอนพิเศษโดยการเสริมองค์ความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพ ให้กับนักมวยไทยอาชีพ ให้มีความพัฒนาด้านความรู้ควบคู่ไปพร้อมกับการเป็นนักมวยไทยอาชีพ

ดังนั้นหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรพิจารณาถึง กระบวนการกลายเป็นนักมวยไทยอาชีพเป็นตัวอย่างพัฒนาของวงการมวยไทยอาชีพ ให้มีความโดดเด่นในเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย ตลอดจนการได้จรดงศิลปะการต่อสู้อันงดงามของมวยไทยให้เป็นที่ยอมรับแก่สายตาของชนชาติอื่นต่อไป ฉะนั้นจึงเสนอแนะให้หน่วยงานของรัฐมีแผนในระยะยาว เพื่อดำเนินการในลำดับที่ต้องการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

15. ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนา

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า “ค่านิยม” ค่านิยมเกิดได้จากครอบครัว เศรษฐกิจ เพื่อน และสื่อ ประเด็นเหล่านี้มีส่วนในการสร้างกระบวนการคิดต่อเด็กนักมวยไทยอาชีพ การสร้างค่านิยมที่ดีต่อกลุ่มนักมวยไทยอาชีพ จะส่งผลให้เขาเกิดแรงจูงใจต่อสู้กับปัญหา และร่วมฝ่าฟันอุปสรรคนานาที่เข้ามาในชีวิต ดังนั้นในเชิงพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ควรมีบทบาทที่จะเข้ามาดูแลด้านการเลือกเสนอสื่อ การพัฒนาด้านครอบครัวให้มีความรักต่อกันรวมไปถึงพัฒนาด้านชุมชน ตลอดจนควรมีบทบาทต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมของมวยไทยมีความสนใจต่อการฟื้นฟูวัฒนธรรมไทยให้มีความคงอยู่ถาวร ควรให้การสนับสนุนในด้านการพัฒนาองค์ความรู้ และ อบต. ต้องเข้ามาอำนวยความสะดวกด้านการประสานงาน ให้ความสำคัญการติดต่อและการพัฒนาของมวยไทยอาชีพ และแนะนำเชิงวิชาการ เพื่อการเผยแพร่ประเพณีวัฒนธรรมของมวยไทยอาชีพ

16. ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

ในงานวิจัยครั้งนี้เราให้ความสนใจต่อกระบวนการกลายเป็นนักมวยไทยอาชีพ เจาะจงเฉพาะกลุ่มผู้ชาย เนื่องจากการศึกษา มวยไทย : การศึกษากระบวนการกลายเป็นนักมวยไทยอาชีพ เป็นการศึกษาที่เจาะจงเฉพาะกลุ่มเป้าหมายในเขตพื้นที่ จึงมองไม่เห็นถึงความต่างหรือความสอดคล้องในแต่ละกระบวนการ เพราะฉะนั้นควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบในแต่ละภูมิภาคถึงความแตกต่างต่อการกลายเป็นนักมวยไทยอาชีพ เพื่อนำองค์ความรู้ไปเผยแพร่ต่อผู้ที่สนใจและเสนอแนะการพัฒนาทางวิชาการ เกี่ยวกับวงการมวยไทยอาชีพเป็นลำดับต่อไป

ประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจในงานวิจัยชิ้นนี้เสนอแต่มุมมองของกลุ่มผู้ชาย แต่นอกเหนือจากนั้น ก็คือกลุ่มเด็กผู้หญิงเริ่มเข้ามามีบทบาทต่อการชกมวยไทยอาชีพ เพราะเด็กผู้หญิงเริ่มมีความสนใจต่อศิลปะและวัฒนธรรมของมวยไทย ดังนั้นองค์ความรู้เกี่ยวกับนักมวยไทยในกลุ่มผู้หญิงยังขาดอยู่ จึงน่าจะมีการศึกษาเรื่องบทบาทต่อการเป็นนักมวยไทยอาชีพของผู้หญิง และ อีกประเด็นที่น่าสนใจ น่าจะศึกษาปรากฏการณ์หญิงข้ามเพศต่อการเปลี่ยนแปลงของความเป็นลูกผู้ชาย

อีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญต่อการเป็นนักมวยไทยอาชีพในประเด็นของเศรษฐกิจ ที่มีผลกระทบต่อค่ายมวยและนักมวยอย่างมาก เพราะเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในวงการมวยไทยอาชีพเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการบริหารจัดการทั้งค่ายมวย และกลุ่มนักมวยไทยอาชีพ ดังนั้นจึงน่าจะมีการศึกษาผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจที่มีต่อนักมวยไทย

นอกจากนี้ควรจะศึกษาการถอดบทเรียนด้านมิติของความสัมพันธ์เชิงอำนาจในประเด็นคาถา อาคม และความเชื่อต่อนักมวยไทยอาชีพ ดังนั้นน่าจะมีการศึกษา ความสัมพันธ์ทางไสยศาสตร์ที่มีผลต่อการเป็นมวยไทยอาชีพ

ตลอดจนควรจะศึกษาความเป็นวัฒนธรรมของมวยไทยซึ่งได้ถูกสภาวะทางสังคมบีบอัดให้มีการแข่งขันเพื่อเงินรางวัลมากขึ้นทุกที ซึ่งนานไปความเป็นวัฒนธรรมของมวยไทยอาจถูกเลือนหายไป เหลือเพียงรูปแบบการต่อสู้เพื่อการเอาชนะ โดยขาดซึ่งแม่ไม้มวยไทยอันเป็นส่วนหนึ่งของศิลปวัฒนธรรมของมวยไทย ดังนั้นน่าจะศึกษาทุนทางสังคมกับการสร้างวัฒนธรรมเป็นสินค้าต่อการเปลี่ยนแปลงของนักมวยไทยอาชีพ